

การพัฒนาแบบการสอนลีลาศแบบผสมรูปแบบสำหรับนักศึกษา
ระดับปริญญาตรีในรายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป
ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล*

DEVELOPMENT OF INTEGRATION IN A DANCE INSTRUCTION FOR
UNDERGRADUATE STUDENTS IN GENERAL EDUCATION AT
RAJAMANGALA UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

สังวร จันทกร

Sangworn Jankorn

สาธิน ประจันบาน

Sathin Prachanban

ภาณุ กุศลวงศ์

Phanu Kusolwong

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Srinakharinwirot University, Thailand

E-mail: sangworn.jan@g.swu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบการสอนลีลาศแบบผสมรูปแบบสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีในรายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เป็นการวิจัยเชิงสังเคราะห์ ร่วมกับการวิจัยเชิงประเมิน ด้วยเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญในการประเมินคุณภาพของรูปแบบการสอนลีลาศแบบผสม จำนวน 19 คน กลุ่มที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดผลในรูปแบบการสอนลีลาศแบบผสม จำนวน 7 คน กลุ่มที่ 3 ผู้สอนลีลาศ จำนวน 3 คน เพื่อหาค่าความเป็นปรนัย และกลุ่มที่ 4 นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำนวน 30 คน เพื่อทดลองใช้แบบประเมินทักษะลีลาศ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ค่าความเที่ยงตรง ค่าความเป็นปรนัย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการสอนลีลาศแบบผสมรูปแบบ มี 6 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) เนื้อหา 4) วิธีการจัดการเรียนรู้ 5) สื่อและอุปกรณ์การสอน และ 6) การวัดและประเมินผล โดยการประเมินคุณภาพของ

* Received 5 May 2021; Revised 18 May 2021; Accepted 27 May 2021

รูปแบบและแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 16 แผน พบว่า มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ โดยมีค่ามัธยฐานอยู่ระหว่าง 4.00-5.00 ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์อยู่ระหว่าง 0.00 - 1.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ ค่ามัธยฐานไม่น้อยกว่า 3.50 ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 จึงถือว่ามีความผ่านเกณฑ์ประเมินทุกด้าน ในขณะที่ แบบประเมินทักษะลีลาศ มีค่าความเที่ยงตรง 0.86 - 1.00 ค่าความเป็นปรนัย 0.83 - 1.00 ค่าอำนาจจำแนก 0.31 - 0.42 และค่าความเชื่อมั่น 0.83 แบบประเมินความพึงพอใจมีค่าความเที่ยงตรง 0.71 - 1.00 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดเช่นเดียวกัน

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบ, รูปแบบการสอนลีลาศ, การผสมผสานรูปแบบ, วิชาศึกษาทั่วไป

Abstract

The objective of this research was to develop a dance integration instruction model for undergraduate students in General Education at Rajamangala University of Technology. This study was a synthesis and an evaluation research with Delphi technique which involved 4 target groups; 19 experts in quality assessment, 7 experts in checking tools quality, 3 dance instructors in objectivity and 30 undergraduate students from Rajamangala University of Technology in dance skill assessment. The data was subsequently analyzed using median, interquartile range, validity, objectivity, discrimination and reliability criteria. The results showed the development and effectiveness of the dance integration instruction model in the six components were terms of; 1) principles 2) purposes 3) contents 4) instruction models 5) media and tools and 6) measurements and evaluations. Based on the findings and 16 lesson plan management, it was concluded that the study was accurate, appropriate, useful and applicable. The results of the assessment were as follows; The median was 4.00 - 5.00 which was above the level of 3.50 and the interquartile range was 0.00 - 1.00 which was not over 1.50. Therefore, the assessment met all criteria. In addition, the dance skill assessment forms revealed the validity level at 0.86 - 1.00, objectivity level at 0.83 - 1.00, discrimination level at 0.31 - 0.42, reliability at 0.83 and satisfaction rate at 0.71 - 1.00 which satisfy all criteria.

Keywords: Development, Dance Instruction Model, Integration, General Education

บทนำ

มนุษย์นับเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า และมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน ดังนั้นการมุ่งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณค่านั้น จำเป็นต้องหากระบวนการต่าง ๆ เพื่อมาพัฒนาทรัพยากรให้มีคุณค่ามากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ดังนั้น กระบวนการทางการศึกษา จึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของคนในชาติ และการพัฒนานี้จะส่งผลต่อทางด้านอื่น ๆ อีกด้วย เช่น การพัฒนาทางด้าน เศรษฐกิจ ด้านการเมืองการปกครอง และทางด้านสังคม ฯลฯ (ธงชัย สมบูรณ์, 2562) ดังที่ พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 (คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542) ตอนหนึ่งว่า “การศึกษาเป็น เครื่องมือในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทัศนคติ ค่านิยม และคุณภาพ ของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองดีมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศย่อมทำได้ สะดวกและรวดเร็ว” เป็นส่วนช่วยเพิ่มความเท่าเทียมในสังคม และเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้าง อาชีพ ซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และความเจริญรุ่งเรืองของประเทศ อีกด้วย (คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2560)

พลศึกษา เป็นกระบวนการศึกษาแขนงหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาการทั้งใน ด้านร่างกาย ด้านทักษะ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม และด้านเจตคติที่ดีไปพร้อม ๆ กัน โดยใช้กิจกรรมพลศึกษาและกีฬาเป็นสื่อให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้และมีพัฒนาการ (วรศักดิ์ เพียรชอบ, 2561) ซึ่งสอดคล้องกับ จินตนา สรายุทธพิทักษ์ ที่กล่าวว่า กิจกรรมทางพลศึกษานั้นช่วยให้ผู้เรียนได้มีการเคลื่อนไหวร่างกาย จึงช่วยพัฒนาร่างกาย สมอง อารมณ์ และสังคม ให้ผู้เรียนมีการพัฒนาไปอย่างเหมาะสม (จินตนา สรายุทธพิทักษ์, 2558) ลีลาศ ก็จัดว่าเป็น กิจกรรมพลศึกษารูปแบบหนึ่ง ที่มีการจัดการเรียนการสอนทั้งในระดับมัธยมศึกษา และอุดมศึกษา โดยสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งได้บรรจุวิชาลีลาศเข้าไว้ในหลักสูตรการเรียน การสอน (รังสฤษฎ์ บุญชโล, 2551) เนื่องจากเป็นทั้งกิจกรรมการออกกำลังกาย และกีฬา ซึ่งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ก็เป็นสถาบันหนึ่งที่มีการจัดการเรียนการสอนลีลาศที่จัด อยู่ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ในการเรียนการสอนผู้เรียนต้องเรียนเนื้อหาของจังหวะในการลีลาศ และลวดลายการเต้นในแต่ละจังหวะที่มีจำนวนมาก ประกอบกับทิศทาง การจับคู่ และการเคลื่อนที่ไปพร้อมกับจังหวะดนตรีที่หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถเชื่อมโยงความรู้ ในเนื้อหากับการนำมาปฏิบัติจริงได้ จึงทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายกับการจดจำเนื้อหา จังหวะดนตรี ลวดลายการเต้น และไม่มีเวลาในการฝึกซ้อม ประกอบกับ วิธีการสอนที่เน้น การบรรยายและสาธิตเป็นหลัก ส่งผลต่อทักษะของผู้เรียนซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานในการสอบ ทักษะ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากวิธีการสอน หรือรูปแบบการสอนที่ธรรมดาและไม่สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน จึงทำให้ผู้เรียนเกิดปัญหาด้านทักษะขึ้น จึงต้องมี

การปรับเปลี่ยนวิธีการสอน มีการบูรณาการเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านทักษะที่ดีขึ้น ตลอดจนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีหลากหลายรูปแบบ ดังที่ Lasley, T. J. & Matczynski, T. J. กล่าวไว้ว่า การเรียนการสอนวิชา พลศึกษาและกิจกรรมการเคลื่อนไหวที่ด้นั้น ผู้สอนควรใช้วิธีการเรียนการสอนที่หลากหลาย โดยการเลือกรูปแบบการเรียนการสอนแต่ละครั้งให้เหมาะสมกับกีฬาหรือกิจกรรม การเคลื่อนไหว เพื่อช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนตามความสามารถของตน ดังนั้น ผู้สอนจึงไม่ควรใช้วิธีสอนวิธีใดวิธีหนึ่งเพราะจะทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายนั่นเอง ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญและต้องทำอย่างต่อเนื่อง เพราะจะทำให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีต่าง ๆ อย่างเหมาะสม โดยผู้สอนสามารถ นำทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการพฤติกรรมของผู้เรียนผ่านกิจกรรมการเรียนการสอน กระตุ้น และสร้างแรงจูงใจ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียน สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Lasley, T. J. & Matczynski, T. J. , 1997); (นิรดา เวชญาลักษณ์, 2561) โดยการจัดการการเรียนรู้ที่ดีจะต้องอาศัยรูปแบบการสอน เทคนิค การสอน และทักษะการสอนที่หลากหลาย เพื่อที่จะทำให้การจัดการเรียนรู้มีความน่าสนใจและมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน และได้รับการส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้แต่ละครั้งเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้สอนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องแสวงหา หรือเลือกรูปแบบการสอน เทคนิค การสอน และทักษะการสอนที่เหมาะสมกับจุดประสงค์และเนื้อหาที่จะสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับ ประโยชน์สูงสุดจากการเรียนรู้ (กุลิสรา จิตรชญาวนิช, 2562) จะเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ ตลอดจนกระบวนการเรียนการสอน นับว่ามีความสำคัญกับทุกรายวิชาของผู้เรียน ซึ่งผู้สอนต้องมีการจัดรูปแบบของกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ เกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา อีกทั้งช่วยให้ผู้เรียนบรรลุ วัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนโดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น และผู้เรียน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเอง และสังคม ทำให้รู้จักการเข้าสังคม การอยู่ร่วมกันในสังคม มีเพื่อนเพิ่มขึ้น ส่งเสริมความมี มนุษย์สัมพันธ์ สร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน ช่วยลดปัญหาสังคม ตลอดจนเสริมสร้างความเป็น พลเมืองดีของชาติต่อไป (พิชิต ภูติจันทร์, 2549)

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนนั้น ผู้เรียนจะมี ปฏิกริยาโดยตรงกับผู้สอน ดังนั้นผู้สอนจึงต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แต่วิธีการสอนใน ปัจจุบันยังไม่มีมีการบูรณาการที่ดี ที่จะส่งผลต่อการเรียน การฝึกปฏิบัติ และการพัฒนาทักษะที่ เกิดปัญหา จึงต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการสอน โดยการผสมผสานรูปแบบที่หลากหลาย มากขึ้น เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการผสมผสาน รวมถึงการบูรณาการในการเรียนการสอนผู้วิจัยจึงได้พัฒนารูปแบบการสอนลีลาแบบผสาน

รูปแบบสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีในรายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ทั้งนี้เพื่อให้ผู้สอนได้มีรูปแบบการเรียนการสอนลีลาศ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีในรายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่สอดคล้องกับบริบทของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนลีลาศแบบผสมผสานรูปแบบ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีในรายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสังเคราะห์ (Synthesis Research) เพื่อสร้างรูปแบบการสอนลีลาศแบบผสมผสานรูปแบบ และการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research) เพื่อตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการสอนลีลาศแบบผสมผสานรูปแบบ ด้วยเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (Modified Delphi Techniques)

กลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญในการประเมินคุณภาพของรูปแบบการสอนลีลาศแบบผสมผสานรูปแบบ จำนวน 19 คน กลุ่มที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดผลในรูปแบบการสอนลีลาศแบบผสมผสานรูปแบบ จำนวน 7 คน กลุ่มที่ 3 ผู้สอนลีลาศ จำนวน 3 คน ในการใช้แบบประเมินผลทักษะลีลาศ เพื่อหาค่าความเป็นปรนัย และกลุ่มที่ 4 นักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่ลงทะเบียนเรียนลีลาศ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 30 คน เพื่อทดลองใช้แบบประเมินผลทักษะลีลาศ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการสอนลีลาศแบบผสมผสานรูปแบบ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีในรายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล (ฉบับร่าง) ซึ่งมีโครงสร้าง 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบการสอนลีลาศแบบผสมผสานรูปแบบ ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ และ 2) จุดมุ่งหมายของรูปแบบ ส่วนที่ 2 รูปแบบการสอนลีลาศแบบผสมผสานรูปแบบ คือ แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 16 แผน

2. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 - 16 (ฉบับร่าง) ประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา วิธีการจัดการเรียนรู้ สื่อการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก การวัดและประเมินผล โดย 1 แผนการจัดการเรียนรู้ใช้ในการจัดการเรียนการสอน 1 สัปดาห์ และระยะเวลาที่ใช้ในการสอนแต่ละแผนคือ 2 ชั่วโมง

3. แบบประเมินคุณภาพรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ และแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 16 แผน ใน 4 ด้าน คือ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้

ในการนำไปใช้ในสถานการณ์จริง โดยมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

5 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยว่ารายการประเมินนั้นอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยว่ารายการประเมินนั้นอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยว่ารายการประเมินนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยว่ารายการประเมินนั้นอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยว่ารายการประเมินนั้นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. แบบประเมินทักษะลีลาศ (ฉบับร่าง) ที่มีลักษณะเป็นรูบรีคสกอร์ (Rubrics Score) มีการประเมินผลการปฏิบัติจาก 4 ส่วน ได้แก่ การจับคู่ การเริ่มต้น ลวดลายการเต้น และ จังหวะดนตรี โดยมีลักษณะของการให้คะแนนใน 4 ระดับ ดังนี้

4 หมายถึง ปฏิบัติทักษะลีลาศได้อย่างสมบูรณ์ตามรายละเอียดทักษะในระดับดีมาก

3 หมายถึง ปฏิบัติทักษะลีลาศได้แต่มีข้อผิดพลาดที่แสดงออกมาให้เห็น
จำนวน 1 - 2 จุด ตามรายละเอียดทักษะ ในระดับดี

2 หมายถึง ปฏิบัติทักษะลีลาศได้แต่มีข้อผิดพลาดที่แสดงออกมาให้เห็น
จำนวน 3 - 4 จุด ตามรายละเอียดทักษะ ในระดับพอใช้

1 หมายถึง ปฏิบัติทักษะลีลาศได้แต่มีข้อผิดพลาดที่แสดงออกมาให้เห็น
จำนวน 5 - 6 จุด ตามรายละเอียดทักษะ ในระดับต้องปรับปรุง

5. แบบประเมินคุณภาพของแบบประเมินผลทักษะลีลาศ เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยให้เกณฑ์ในการตรวจพิจารณารายการที่วัดและประเมินผล ดังนี้

คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่ารายการนั้นวัดและประเมินผลทักษะได้ตรงตาม
วัตถุประสงค์

คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่ารายการนั้นวัดและประเมินผลทักษะได้ตรงตาม
วัตถุประสงค์

คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่ารายการนั้นวัดและประเมินผลทักษะได้ไม่ตรงตาม
วัตถุประสงค์

6. แบบประเมินความพึงพอใจ (ฉบับร่าง) จำนวน 34 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (Likert, R. A. , 1961) ดังนี้

5 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

7. แบบประเมินคุณภาพของแบบประเมินความพึงพอใจ เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยให้เกณฑ์ในการตรวจพิจารณา ดังนี้ (Rovinelli, R. J. & Hambleton, R. K., 1997)

คะแนน	+1	ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
คะแนน	0	ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
คะแนน	-1	ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในสถานการณ์จริง ของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ รวมถึงแผนการจัดการเรียนรู้ จากแบบประเมินคุณภาพที่เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ เพื่อหาค่ามัธยฐาน (Md) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR) กำหนดเกณฑ์การผ่าน คือ $Md \geq 3.50$, $IQR \geq 3.50$ (สุวิมล ว่องวานิช, 2549)

2. วิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินผลทักษะลีลาศ หาคความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาตั้งแต่ .50 ขึ้นไปจึงจะสามารถนำไปใช้ได้

3. วิเคราะห์ค่าความเป็นปรนัย (Objectivity) ของแบบประเมินผลทักษะลีลาศ จากผู้สอนลีลาศ จำนวน 3 คน ใช้แบบประเมินผลทักษะลีลาศ ไปประเมินคลิปวิดีโอการเต้นลีลาศของนักศึกษา จำนวน 30 คน (15 คลิปวิดีโอ) แล้วนำคะแนนที่ได้จากผู้สอนทั้ง 3 คน ไปหาค่าความเป็นปรนัยของแบบประเมินผลทักษะลีลาศ โดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) ในแต่ละรายการ

4. วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบประเมินผลทักษะลีลาศ โดยการทดลองใช้กับนักศึกษา จำนวน 30 คน แบบประเมินผลทักษะลีลาศ แต่ละรายการประเมินต้องมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543) และค่าความเชื่อมั่นโดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient: α) ตั้งแต่ .70 ขึ้นไป

5. วิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ของแบบประเมินความพึงพอใจ โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป จึงจะถือว่าสามารถนำไปใช้ได้

การรับรองจริยธรรมวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอใบรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลขรับรอง SWUEC-G-033/2562X

ผลการวิจัย

1. ผลการสร้างรูปแบบการสอนลีลาแบบผสมรูปแบบสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีในรายวิชาหมวดศึกษาศาสตร์ทั่วไป ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล การสังเคราะห์และนำมาเป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบการสอนลีลาแบบผสมรูปแบบฯ โดยยึดหลักการพัฒนารูปแบบของ Tripp & Biche meyer (Tripp, S. D. & Biche meyer, B., 1990) คือ การประเมินความจำเป็น การวิเคราะห์เนื้อหาการกำหนดวัตถุประสงค์ การสร้างต้นแบบ การทดลองใช้ต้นแบบและการปรับปรุงโดยรูปแบบที่พัฒนา ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการสอนลีลาแบบผสมรูปแบบ ซึ่งประกอบด้วย

1.1 หลักการของรูปแบบ (Principle) เพื่อพัฒนาทักษะบนพื้นฐานของการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของผู้เรียน รวมถึงขีดความสามารถที่แตกต่างกัน การจัดการเรียนการสอนลีลาบนพื้นฐานของการลดความสามารถของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกันผ่านกระบวนการ การมีส่วนร่วม และการทำงานเป็นทีม เสริมสร้างบทบาทในการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อน (เพื่อนช่วยเพื่อน) ด้วยลักษณะของการจัดชุดกิจกรรมที่หลากหลายพร้อมกับการเสริมสร้างแรงจูงใจในการกระตุ้นเร้าผู้เรียนให้มีความสามารถเพิ่มมากขึ้นตลอดกระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยประยุกต์มาจากแนวทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Bloom (Bloom, B. J. et al., 1956) ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Maslow (Maslow, A. H., 1943) โดยเน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning Learning) ที่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมโดยการแบ่งกลุ่มย่อยของผู้เรียน ซึ่งใช้การจัดการเรียนรู้แบบ ที.เอ.ไอ (Team Assisted Individualization : TAI) (ทศนา แคมมณี, 2561) โดยจัดผู้เรียนเข้ากลุ่มลดความสามารถ (เก่ง – ปานกลาง – อ่อน) โดยบทบาทของผู้สอน เป็นผู้ชี้แนะ (Coaching) ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเอง (Self Development)

1.2 จุดมุ่งหมายของรูปแบบ (Purpose) รูปแบบการสอนลีลาแบบผสมรูปแบบ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีในรายวิชาหมวดศึกษาศาสตร์ทั่วไป ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ที่มุ่งเน้น 1) ให้ผู้เรียนมีทักษะที่ดีขึ้น โดยมีผลสัมฤทธิ์ทางด้านทักษะลีลาที่ดีขึ้น 2) ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบฯ 3) ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีผลต่อรูปแบบฯ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่อไป

1.3 เนื้อหา (Content) เนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบ ประกอบด้วย จังหวะลีลา จำนวน 4 จังหวะ ได้แก่ บีกิน ซาซาซ่า วอลซ์ และแทงโก้

1.4 วิธีการจัดการเรียนรู้ (Method of Instruction) ประกอบด้วย 1) สร้างความเข้าใจในการจัดรูปแบบการเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรม เพื่อความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้สอน และผู้เรียน 2) กำหนดบทบาทของผู้สอน และผู้เรียนในแต่ละกิจกรรมในรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 3) ประเมินความสามารถของผู้เรียนก่อนการเรียน ด้วยแบบทดสอบทักษะลีลา และ 4) กิจกรรมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เป็นลักษณะของการจัดกิจกรรมใน

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ที่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมโดยการแบ่งกลุ่มย่อยของผู้เรียน ซึ่งใช้การจัดการเรียนรู้แบบ ที.เอ.ไอ (Team Assisted Individualization : TAI) โดยจัดผู้เรียนเข้ากลุ่มละความสามารถ (เก่ง-ปานกลาง-อ่อน) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ผ่านกระบวนการ การมีส่วนร่วม และการทำงานเป็นทีม เสริมสร้างบทบาทในการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อน (เพื่อนช่วยเพื่อน) โดยบทบาทของผู้สอน เป็นผู้ชี้แนะ (Coaching) ผู้สนับสนุน ผู้ที่ช่วยแก้ปัญหาให้กับผู้เรียน พร้อมกับการเสริมสร้างแรงจูงใจในการกระตุ้นเร้าผู้เรียนให้มีความสามารถเพิ่มมากขึ้น ตลอดกระบวนการจัดการเรียนการสอน ตามลักษณะของการจัดกิจกรรมในรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ตามแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 16 แผน แผนละ 1 สัปดาห์ ได้มีการจัดการเรียนการสอน สัปดาห์ละ 1 ครั้ง (ระยะเวลา 2 ชั่วโมง)

1.5 สื่อการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวก (Media and Facilities) ในการจัดกิจกรรมในรูปแบบการจัดการเรียนรู้ แบ่งได้ 5 ประเภทคือ 1) สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ ใบรายชื่อ แบบทดสอบทักษะ แบบประเมินความพึงพอใจ ฉลากที่ทำจากกระดาษ 2) สื่อวัสดุ อุปกรณ์ ได้แก่ เครื่องเสียง ลำโพง คอมพิวเตอร์ โปรเจกเตอร์ กระดานไวท์บอร์ด ปากกาไวท์บอร์ด นกหวีด พาวเวอร์พอย (Powerpoint) วิดีทัศน์ แผ่นซีดีเพลง (CD) 3) สื่อออนไลน์ ได้แก่ ไลน์ (Line) คลิปวิดีโอ (Video clip) ยูทูบ (Youtube) กลูเกิลไดร์ (Google Drive) คิวอาร์โค้ด (QR Code) 4) สื่อบุคคล ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน 5) สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ห้องเรียนลีลาศ ห้องกระจก พื้นทีโล่ง พื้นปาเก้ หรือพื้นที่ห้องที่ไม่สิ้น และ 6) การวัดและประเมินผล (Measurement and Evaluation) แบ่งเป็น 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 ก่อนการเรียน มีการประเมินทักษะลีลาศ โดยใช้แบบประเมิน คือ แบบทดสอบทักษะลีลาศ และครั้งที่ 2 หลังการเรียน มีการประเมินใน 3 ส่วน ดังนี้ 1) การประเมินทักษะลีลาศ โดยใช้แบบทดสอบทักษะลีลาศ (ชุดเดียวกันกับการประเมินก่อนเรียน) 2) การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการสอนลีลาศ โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการสอนลีลาศ และ 3) การสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการสอนลีลาศ ประเมินโดยการถอดบทเรียนหลังการเรียน

2. ผลการพัฒนารูปแบบการสอนลีลาศแบบผสมรูปแบบสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีในรายวิชามหาวชิราวุธศึกษาทั่วไป ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

2.1. ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการสอนลีลาศแบบผสมรูปแบบ โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การผ่าน คือ 1) มัชฌิมาน (Md) มีค่าอย่างน้อย 3.50 และพิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR) ไม่เกิน 1.50 จากผลการตรวจสอบคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการสอนลีลาศแบบผสมรูปแบบ จากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 19 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการสอนลีลาแบบผสมผสานรูปแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญ (n = 19)

รายการประเมิน	ความถูกต้อง		ความเหมาะสม		ความเป็นประโยชน์		ความเป็นไปได้	
	Md	IQR	Md	IQR	Md	IQR	Md	IQR
1. หลักการในการสร้างรูปแบบ	4.00	1.00	4.00	1.00	5.00	1.00	4.00	1.00
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	5.00	1.00	4.00	1.00	5.00	1.00	5.00	1.00
3. โครงสร้างของรูปแบบ	5.00	1.00	4.00	1.00	5.00	1.00	4.00	1.00
4. แผนการสอน 16 สัปดาห์	5.00	1.00	4.00	1.00	4.00	1.00	5.00	1.00
5. แนวทางการจัดกิจกรรมการแบ่งกลุ่มแบบ TAI	5.00	1.00	5.00	1.00	5.00	1.00	5.00	1.00
6.เอกสารประกอบการเรียนรู้								
6.1 จังหวะบิกิน	5.00	1.00	5.00	1.00	5.00	1.00	5.00	0.00
6.2 จังหวะซาลาซ้า	5.00	0.00	5.00	1.00	5.00	1.00	5.00	0.00
6.3 จังหวะวอลซ์	5.00	1.00	5.00	1.00	5.00	1.00	5.00	1.00
6.4 จังหวะแทงโก้	5.00	1.00	5.00	1.00	5.00	1.00	5.00	1.00
7. ระยะเวลาในการใช้รูปแบบ	4.00	1.00	4.00	0.00	4.00	1.00	4.00	1.00
8. ภาพรวมของรูปแบบ	4.00	1.00	4.00	1.00	5.00	1.00	5.00	1.00

จากตารางที่ 1 ผลการประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการสอนลีลาแบบผสมผสาน สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีในรายวิชาหมวดศึกษาศาสตร์ศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ด้วยเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง พบว่า รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการสอนลีลาแบบผสมผสานมีค่ามัธยฐานอยู่ระหว่าง 4.00-5.00 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์อยู่ระหว่าง 0.00 - 1.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด จึงถือว่าคู่มือการใช้รูปแบบการสอนลีลาแบบผสมผสาน มีคุณภาพผ่านเกณฑ์ประเมินทุกด้าน

2.2 ผลการประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 - 16 สำหรับการใช้รูปแบบการสอนลีลาแบบผสมผสาน สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีในรายวิชาหมวดศึกษาศาสตร์ศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ด้วยเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 - 16 มีค่ามัธยฐานอยู่ระหว่าง 4.00 - 5.00 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์อยู่ระหว่าง 0.00 - 1.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด จึงถือว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 - 16 มีคุณภาพผ่านเกณฑ์ประเมินทุกด้าน

2.3 ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินผลทักษะลีลา สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีในรายวิชาหมวดศึกษาศาสตร์ศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ตรวจสอบค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินผลทักษะลีลา โดยการทดลองใช้แบบประเมินผลทักษะลีลากับนักศึกษา จำนวน 30 คน สามารถแสดงผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินทักษะลีลาศ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีในรายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล (n = 30)

รายการประเมิน	ค่าความเที่ยงตรง(IOC)	ความเป็นปรนัย			ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความเชื่อมั่น
		r ₁₂	r ₁₃	r ₂₃		
1. จับคู่	1	0.86	0.83	0.89	0.42	0.83
1.1 ตำแหน่งมือ	1					
1.2 ระยะห่าง	1					
1.3 การยืน	1					
2. เริ่มต้น	0.86-1.00	0.86	0.94	0.93	0.33	
2.1 การเคลื่อนเท้า	1					
2.2 ลงจังหวะดนตรี	0.86					
2.3 เคลื่อนที่พร้อมกัน	1					
3. ลวดลาย	0.86-1.00	1.00	1.00	1.00	0.36	
3.1 ลวดลายเริ่มและจบ	0.86					
3.2 ลวดลายเดินครบ	1					
3.3 ลวดลายเดินไม่ครบ	0.86					
4. จังหวะ	0.86	1.00	1.00	1.00	0.31	
4.1 ลงจังหวะ 4 ลวดลาย	0.86					
4.2 ลงจังหวะ 2-3 ลวดลาย	0.86					
4.3 ลงจังหวะ 1 ลวดลาย	0.86					

จากตารางที่ 2 พบว่าแบบประเมินทักษะลีลาศ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีในรายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล มีคุณภาพตามที่กำหนด คือ มีค่าความเที่ยงตรง (IOC) 0.86-1.00 (มากกว่า 0.50) มีค่าความเป็นปรนัย 0.83-1.00 มีค่าอำนาจจำแนก 0.31-0.42 มากกว่า 0.20 ทุกรายการ และมีค่าความเชื่อมั่น 0.83 (มากกว่า 0.70)

2.4 ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินความพึงพอใจ หลังเรียนด้วยรูปแบบการสอนลีลาศ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีในรายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน เพื่อหาค่าความเที่ยงตรง (IOC) พบว่า มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) 0.71-1.00 ซึ่งมากกว่า 0.50 จึงผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยนำเสนอในประเด็นของการสร้างและพัฒนาแบบการสอนลีลาแบบผสมรูปแบบ สำหรับนักศึกษา ระดับปริญญาตรีในรายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พบว่า รูปแบบการสอนลีลาแบบผสมรูปแบบสำหรับ นักศึกษาระดับปริญญาตรีในรายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ประกอบด้วย

1. หลักการของรูปแบบ เน้นการจัดการเรียนการสอนลีลา โดยใช้รูปแบบการสอนแบบผสมรูปแบบ เนื่องจากทักษะลีลานั้นช่วยในการสร้างเสริมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งการเต้นลีลานั้นเป็นการเคลื่อนไหวร่างกายในทุกส่วนไปตามจังหวะเพลง ไม่ว่าจะเป็นการใช้ศีรษะ ลำตัว แขนและขาอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นการสร้างความแข็งแรงและความอดทนของกล้ามเนื้อทั้งขาและแขน ความอ่อนตัวหรือความยืดหยุ่นของข้อต่อ ตลอดจนอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกายได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สังวร จันทกร, 2561) ช่วยเพิ่มสมรรถนะของกล้ามเนื้อ ความยืดหยุ่น ความทนทานของหัวใจและหลอดเลือด และลดความตึงเครียดของข้อต่อ โดยสิ่งที่ควรทำคือ เพิ่มระยะเวลาในการเต้นอย่างต่อเนื่อง เริ่มจากการเต้นรำตามความยาวของเพลงไปจนกระทั่งสามารถเต้นรำได้ (Wright, J. P., 2013) ซึ่งในการเรียนการสอนลีลานั้นต้องเริ่มจากทักษะเบื้องต้น แล้วจึงเพิ่มทักษะที่สูงขึ้น จนสามารถลีลาเพื่อให้เกิดความชำนาญได้ ดังที่ บุญเลิศ กระบวนแสง ได้กล่าวว่า ธรรมชาติของการขยับร่างกายตามจังหวะแบบอัตโนมัติ หรือทุกอย่างที่เกิดขึ้นล้วนเป็นธรรมชาติ ที่สำคัญถ้าเราสอนให้ง่าย พูดเข้าใจง่าย คนเรียนจะเห็นภาพได้ชัดเจน จะทำให้ผู้ฝึกลีลาที่มีความก้าวหน้าในการฝึก และมีศิลปะของการลีลาอย่างแท้จริง (บุญเลิศ กระบวนแสง, 2561)

2. จุดมุ่งหมายของรูปแบบ ที่มีในการแบ่งกลุ่มแบบ TAI (Team - Assisted Individualization) มีการแบ่งทักษะผู้เรียนออกเป็น 3 ระดับ คือระดับทักษะดี ระดับทักษะปานกลาง และระดับทักษะอ่อน แล้วนำผู้เรียนมาแบ่งเป็นกลุ่มย่อย ๆ โดยแต่ละกลุ่มย่อยจะประกอบไปด้วยผู้เรียนที่มีระดับทักษะทั้ง 3 ระดับ โดยการจัดกิจกรรมในกลุ่มย่อย ผู้เรียนทุกระดับทักษะ ต้องมีระดับทักษะที่สูงขึ้นกว่าก่อนการทำกิจกรรม เนื่องจากการที่ได้กำหนดจุดมุ่งหมายอย่างชัดเจนนั้น จะส่งผลให้เป้าหมายในการทำกิจกรรมที่ชัดเจนซึ่งนำไปสู่การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เหมาะสมกับเป้าหมายและผู้เรียนที่มีทักษะในแต่ละระดับ โดยพบว่า การจัดรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนในรายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไปนั้น ในกระบวนการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียนจะช่วยพัฒนาทักษะของผู้เรียนให้สูงขึ้น ซึ่งสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถบรรลุเป้าหมายของการมีทักษะการลีลาที่สูงขึ้น สอดคล้องกับ วิชา เล่าเรียนดี และคณะที่กล่าวว่า กลวิธีที่นำมาใช้เพื่อเสริมขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน หรือเสริมวิธีสอนในบางขั้นตอน เป็นวิธีปฏิบัติเฉพาะหรือกิจกรรมย่อย ๆ ที่เข้ามาช่วยให้มีประสิทธิภาพ และมีความ

น่าสนใจ สร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นกระบวนการ หรือขั้นตอนที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้นต่อไป (วัชรรา เล่าเรียนดี และคณะ, 2560)

3. รูปแบบการสอนลีลาศแบบผสมผสานรูปแบบ โดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน ต้องมีการกำหนดกิจกรรมที่ชัดเจน และขั้นตอนในการทำกิจกรรมที่แน่นอน ดังนั้นในกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จึงต้องให้ความสำคัญกับการตรวจสอบ แก้ไข และปรับปรุงทักษะการลีลาศของผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นทักษะในระดับใดก็ตาม เนื่องจากการฝึกทักษะลีลาศ จะต้องเน้นการปฏิบัติที่ถูกต้อง และต้องเป็นไปตามหลักการจัดการเรียนการสอนพลศึกษา โดยมีขั้นตอนตั้งแต่ การเตรียมการเรียนการสอน การอธิบายและสาธิต การฝึกปฏิบัติ การนำไปใช้ และการสรุปในแต่ละกิจกรรมของการเรียนการสอน ซึ่งแต่ละขั้นตอนของการจัดการเรียนการสอนนั้นต้องอยู่ภายใต้จำนวนเวลาที่เหมาะสมกับกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านทักษะลีลาศที่สูงขึ้น ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากรูปแบบการสอนลีลาศแบบผสมผสานรูปแบบ จะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามหลักในการสอนพลศึกษาในแต่ละขั้นตอน กำหนดจำนวนเวลาในการทำกิจกรรมการเรียนการสอนไว้อย่างเหมาะสม ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาทักษะลีลาศของผู้เรียนให้ดีขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้วิจัยทำการสร้างรูปแบบการสอนลีลาศแบบผสมผสานรูปแบบนี้ขึ้น โดยใช้สภาพปัญหาที่แท้จริงของการจัดการเรียนการสอนลีลาศ ซึ่งในเรื่องของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่สูงขึ้น ดังที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 ที่ระบุไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษา ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ และมาตรา 24 ที่กำหนดว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการดังต่อไปนี้ 1) จัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา 3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นและทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง 4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสาน สาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา 5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และ 6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความช่วยเหลือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

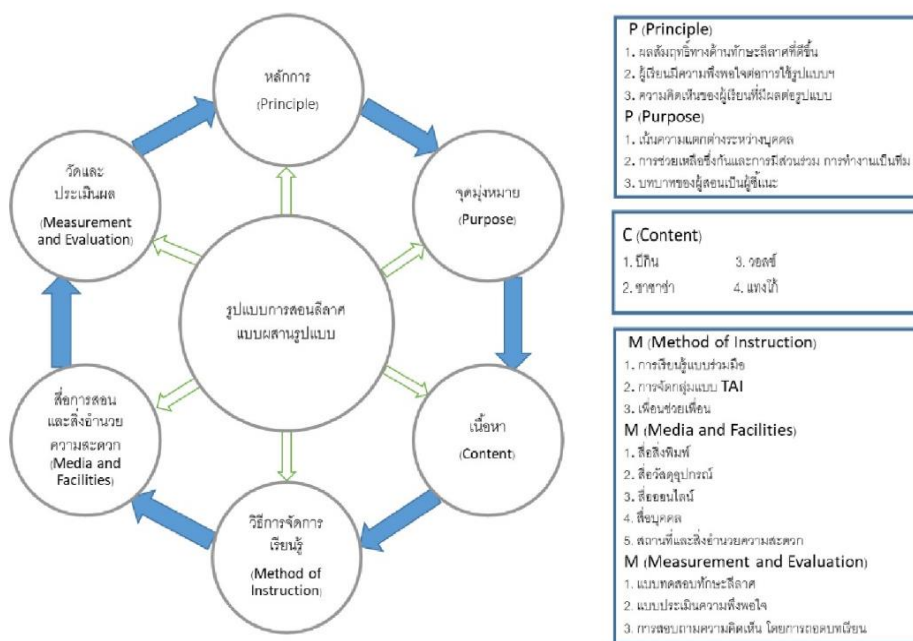
4. การวัดและประเมินผล ในรูปแบบการสอนลีลาศแบบผสมผสานรูปแบบนั้น การวัดและประเมินผลมีทั้งการประเมินผลทักษะก่อน และหลังการเรียนรู้ทักษะ และควรปฏิบัติในทุกทักษะ

ของการเรียน เนื่องจากการประเมินผลก่อนการเรียนนั้น จะทำให้ผู้สอนทราบถึงทักษะพื้นฐานของผู้เรียนแต่ละคนว่าเป็นอย่างไร และความแตกต่างของแต่ละบุคคลนั้นเป็นไปตามหลักการจัดรูปแบบการสอนที่เน้นการจัดการเรียนรู้รายบุคคล ดังที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 26 ระบุไว้ว่า จัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจาก พัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบ ควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ และรูปแบบการศึกษา จะเห็นได้ว่าเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดในรูปแบบการสอน เพื่อให้ผู้สอนสามารถรู้ถึง พัฒนาการของผู้เรียนในด้านทักษะ เพื่อนำไปสู่การพัฒนา ปรับปรุงแก้ไข ทักษะของผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนนั้น

องค์ความรู้ใหม่

รูปแบบการสอนลีลาศแบบผสมผสานรูปแบบ ที่มีกระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยประยุกต์จากทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Bloom (Bloom, B. J. et al., 1956) ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Maslow (Maslow, A. H., 1943) และกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยมีองค์ประกอบหลักของรูปแบบ คือ 2P1C3M (มี 6 องค์ประกอบ) ดังนี้ 2P คือ Principle หลักการของรูปแบบ และ Purpose จุดมุ่งหมายของรูปแบบ 1C คือ Content เนื้อหา 3M คือ Method of Instruction วิธีการจัดการเรียนรู้ Media and Facilities สื่อการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวก และ Measurement and Evaluation การวัดและประเมินผล โดยองค์ประกอบหลักของรูปแบบ 2P1C3M สามารถสรุปเป็นแผนภาพ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการสอนลีลาศแบบผสมรูปแบบ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ และแผนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบการสอนลีลาศแบบผสมรูปแบบ ใน 4 ด้าน คือ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในสถานการณ์จริง นั้นผ่านเกณฑ์ที่กำหนด คือ มัธยฐาน (Md) มีค่าน้อย 3.50 และพิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR) ไม่เกิน 1.50 แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการสอนลีลาศแบบผสมรูปแบบ ที่ประยุกต์มาจากแนวทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Bloom ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Maslow โดยเน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) นั้นเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของรูปแบบ คือ 1) ให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางด้านการศึกษาระดับชั้น 2) ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบ 3) ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่อไป ข้อเสนอแนะสำหรับผู้สนใจสามารถนำรูปแบบการสอนลีลาศแบบผสมรูปแบบไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามบริบทที่เหมาะสมในแต่ละสถาบัน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือมีการวิจัยในเชิงขยายผลโดยนำรูปแบบการสอนลีลาศแบบผสมรูปแบบนี้ไปปรับใช้กับกลุ่มเด็กพิการ หรือผู้ที่มีความต้องการเป็นพิเศษ ไม่ว่าจะเป็นทางการมองเห็นทางการได้ยิน ทางร่างกาย เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีเพิ่มขึ้นในสถาบันการศึกษาปัจจุบัน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของปริญญาานิพนธ์ เรื่องการพัฒนารูปแบบการสอนลีลาศแบบผสมรูปแบบสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีในรายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุริยางค์บัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เอกสารอ้างอิง

- กุลิสรา จิตรชญาวนิช. (2562). การจัดการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2560). แนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ. เรียกใช้เมื่อ 19 สิงหาคม 2562 จาก <https://secondary.obec.go.th/newweb/wp-content/uploads/2017/12/E-EN21book.pdf>
- คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). พระบรมราโชวาท. เรียกใช้เมื่อ 28 กรกฎาคม 2562 จาก <http://www.identity.opm.go.th/identity/content/index.asp>
- จินตนา สรายุทธพิทักษ์. (2558). โปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2561). หลักการจัดการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทีศนา แชมมณี. (2561). ศาสตร์การสอน. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธงชัย สมบูรณ์. (2562). วาทกรรมการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น.
- บุญเลิศ กระบวนแสง. (2561). โยกย้ายสะโพกกับ"ลีลาศ" วัคซีนต้านโรค-ฝึกการทรงตัว. เรียกใช้เมื่อ 22 ตุลาคม 2563 จาก <https://www.thaipost.net/main/detail/17332>
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิชิต ภูติจันทร์. (2549). กีฬาลีลาศ. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- รังสฤษฏ์ บุญชลอ. (2551). (2551). ประวัติและการลีลาศ Social Dance. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: สกายบุ๊คส์จำกัด.

- วรศักดิ์ เพียรชอบ. (2561). รวมบทความเกี่ยวกับปรัชญา หลักการ วิธีสอนและการวัดเพื่อประเมินผลทางพลศึกษา. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชรรา เล่าเรียนดี และคณะ. (2560). กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาการคิดและยกระดับคุณภาพการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เพชรเกษมพริ้นติ้ง กรุ๊ป จำกัด.
- สังวร จันทกร. (2561). สีสาคเพื่อสุขภาพ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อินดี้ พริ้นตริง.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2549). การประเมินอภิमान. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Bloom, B. J. et al. (1956). Taxonomy of Educational Objectives Handbook I Cognitive Domain. New York: David McKay.
- Lasley, T. J. & Matczynski, T. J. . (1997). Strategies for teaching in a diverse society: Instructional models. Belmont. CA: Wadsworth.
- Likert, R. A. . (1961). New Patterns of Management. New York: McGraw-Hill Book Company Inc.
- Maslow, A. H. (1943). A Theory of Human Motivation. Journal Psychology Review, 50(1), 370 - 396.
- Rovinelli, R. J. & Hambleton, R. K. (1997). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. Dutch Journal of Educational Research, 2(1), 49 - 60.
- Tripp, S. D. & Biche meyer, B. (1990). Rapid - Prototyping: An Alternative Instructional Design- Strategy. Educational Technology Research and Development, 38(1), 31-44.
- Wright, J. P. (2013). Social Dance : Steps to Success. Illinois : Human Kinetics, Inc.